

3. Ali člen 12, druga alineja, Direktive 97/67/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. decembra 1997 o skupnih pravilih za razvoj notranjega trga poštnih storitev v Skupnosti in za izboljšanje kakovosti storitve, kakor je bila spremenjena z Direktivo 2008/6/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. februarja 2008 o spremembi Direktive 97/67/ES glede popolnega oblikovanja notranjega trga poštnih storitev v Skupnosti, ki zahteva, da morajo biti cene stroškovno naravnane in da morajo spodbujati učinkovito zagotavljanje univerzalne storitve, nasprotuje temu, da se za nedoločen čas uporablja fiksna stopnja donosa, zaradi česar se stroški univerzalne poštna storitve povišajo glede na tarifno maržo?

⁽¹⁾ UL 1998, L 15, str. 14.

⁽²⁾ UL 2008 L 52, str. 3.

**Predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Budai Központi Kerületi Bíróság (Madžarska)
16. maja 2017 – Zoltán Rózsavölgyi y Zoltánné Rózsavölgyi/Unicredit Leasing Hungary Zrt.
y Unicredit Leasing Immo Truck Zrt.**

(Zadeva C-259/17)

(2017/C 256/07)

Jezik postopka: madžarščina

Predložitevno sodišče

Budai Központi Kerületi Bíróság

Stranki v postopku v glavni stvari

Tožeča stranka: Zoltán Rózsavölgyi in Zoltánné Rózsavölgyi

Tožena stranka: Unicredit Leasing Hungary Zrt. in Unicredit Leasing Immo Truck Zrt.

Vprašanja za predhodno odločanje

1. Zlasti ob upoštevanju tega, da je, kadar se za nepošteno kvalificira opredelitev glavnega predmeta pogodbe, pogodba v celoti (in ne deloma) neveljavna: Ali ugotovitev ničnosti zaradi nepoštenosti pogoja, ki opredeljuje glavni predmet kreditne pogodbe (zaradi katere ta pogoj ne sme imeti obveznosti v breme potrošnika) lahko privede do posledice (na primer z uporabo sodne odločbe, posebne pravne posledice, ki je določena v nacionalnem pravu, zakonske določbe ali tega, kar je odločeno v odločbi o poenotenju sodne prakse), tako da se pravna opredelitev pogodbe ali njeni učinki spremenijo in se kreditna pogodba z devizno klavzulo (v kateri se zneski iz kreditne pogodbe določijo in vodijo v tuji valuti — v nadaljevanju: obračunska valuta — obveznost plačila teh zneskov pa se izpolni v nacionalni valuti — v nadaljevanju: izpolnitvena valuta) šteje za kreditno pogodbo v madžarskih forintih?
 - 1.1 Če ugotovitev ničnosti pogoja, ki določa glavni predmet kreditne pogodbe, zaradi nepoštenosti lahko privede do posledice, tako da se pravna opredelitev pogodbe ali njeni učinki spremenijo: Ali ta sprememba pravne opredelitve lahko ima za posledico (na primer z uporabo sodne odločbe, posebne pravne posledice, ki je določena v nacionalnem pravu, zakonske določbe ali tega, kar je odločeno v odločbi o poenotenju sodne prakse), da se določeni ekonomsko upošteveni elementi pravnega razmerja spremenijo tudi v škodo potrošnika (na primer retroaktivna uporaba temeljne obrestne mere centralne banke ali tržne obrestne mere, ki se uporablja za posojila v forintih, namesto nižje obrestne mere, določene v pogodbi)?
2. Ali ima pravna posledica nepoštenosti absolutne učinke in predstavlja zgolj pravno vprašanje, ali pa je treba pri izpeljavi pravnih posledic nepoštenosti pripisati pomen:

(1) pogodbeni praksi pri drugi vrsti pogodb, ki se razlikujejo od tiste, ki je nepoštena;

(2) domnevni ranljivosti nekaterih subjektov, ki so neposredno prizadeti z ekonomskega vidika (na primer v primeru kreditov z devizno klavzulo vsi kreditojemalci v devizah in bančni sistem); ali

- (3) interesom določenih tretjih ali skupin, ki niso neposredno prizadeti z ekonomskega vidika, na primer dejstvo, da so lahko kreditojemalci v devizah zaradi ugotovitve ničnosti v končni fazi z vidika matematičnega končnega obračuna v večini primerov v boljšem položaju kot kreditojemalci v forintih?
3. Ali za namene členov 3(1) 4(2), 5 in 6(1) Direktive 93/13/EGS ⁽¹⁾ (torej presoja nepoštenosti in njena pravna posledica) pogoj, s katerim se na potrošnika prenese tečajno tveganje, (torej določilo ali skupek določil pogodbe, ki urejajo kdo nosi tveganje) pomeni pogoje poslovanja?
4. Ali je treba člen 6(1) Direktive 93/13/EGS (v skladu s katerim nepošteni pogoji ne zavezujejo potrošnika) razlagati tako, da je določen pogoj (ne njegov konkretni del ampak celoten obravnavan pogoj) lahko nepošten v vsem svojem obsegu, tako v delu, ki je nepošten, in v delu, ki ni nepošten, vendar se vseeno deloma uporablja, torej, da ta pogoj (na primer glede na sodno presojo konkretnega primera) do določene mere lahko zavezuje potrošnika (torej, da je z vidika njegovih učinkov v obeh primerih nepošten le v določenem delu) na primer na podlagi uporabe sodne odločbe, posebne pravne posledice, ki je določena v nacionalnem pravu, zakonske določbe ali tega, kar je odločeno v sodni odločbi zaradi poenotenja sodne prakse?
- 4.1 Če je treba člen 6(1) Direktive 93/13/EGS razlagati tako, da je določen pogoj lahko nepošten v vsem svojem obsegu, hkrati tako v nepoštenem delu kot v delu, ki ni nepošten, vendar pa se vseeno deloma uporablja, torej, da ta pogoj do določene mere lahko zavezuje potrošnika (torej, da je z vidika njegovih učinkov nepošten le v določenem delu v obeh primerih): Ali ugotovitev ničnosti celotne kreditne pogodbe zaradi nepoštenosti obravnavanega pogoja, ki opredeljuje glavni predmet pogodbe, lahko ima za posledico, da je glede na končni matematični obračun potrošnik globalno v slabšem profesionalni sopogodbenik pa v boljšem položaju, kot če bi se iz istega razloga kreditna pogodba razglasila le za deloma nepošteno (v tem primeru pa bi ostali pogoji pogodbe še naprej zavezovali stranki z nespremenjeno vsebino)?
- 5.
- 5.1 Ali je treba šteti, da ni nepošten, torej da je ob upoštevanju ekonomskih posledic jasn in razumljiv pogodbeni pogoj, ki potrošniku nalaga breme tečajnega tveganja, ki je določen (kot splošni pogodbeni pogoj, ki ga profesionalni sopogodbenik uporablja in ni bil individualno izpogajan) na podlagi obveznosti informiranja, ki jo nujno splošno določa zakon, vendar pa ne določa izrecno, da je lahko znesek obrokov odplačil, ki jih je treba plačati v skladu s kreditno pogodbo, višji od prejemkov potrošnika, ki so bili ugotovljeni v okviru preučitve solventnosti, ki jo je izvedel profesionalni sopogodbenik, upošteva tudi to, da upoštevena nacionalna določba nalaga konkretizacijo tveganja v pisni obliki ne zgolj ugotovitev obstoja tveganja in njegovo naložitev, poleg tega pa je Sodišče Evropske unije v točki 74 sodbe v zadevi C-26/13 ugotovilo, da profesionalni sopogodbenik ni dolžan potrošnika le seznaniti s tveganjem, temveč je potrebno tudi, da lahko potrošnik, zahvaljujoč informacijam, oceni potencialno pomembne ekonomske posledice, ki zanj izhajajo iz tečajnega tveganja, ki mu je bilo naloženo, in torej celotni strošek kredita?
- 5.2 Ali je treba šteti, da ni nepošten, torej da je ob upoštevanju ekonomskih posledic jasn in razumljiv pogodbeni pogoj, ki potrošniku nalaga breme tečajnega tveganja, ki je določen (kot splošni pogodbeni pogoj, ki ga profesionalni sopogodbenik uporablja in ni bil individualno izpogajan) na podlagi obveznosti informiranja, ki jo nujno splošno določa zakon, vendar izrecno ne določa, da je lahko preostali dolgovi znesek v skladu s kreditno pogodbo lahko večji od vrednosti premoženja, ki ga ima potrošnik za kritje dolga in ki je ugotovljen v okviru preučitve solventnosti, ki jo izvede profesionalni sopogodbenik, upošteva tudi to, da upoštevena nacionalna določba nalaga konkretizacijo tveganja v pisni obliki ne zgolj ugotovitev obstoja tveganja in njegovo naložitev, poleg tega pa je Sodišče Evropske unije v točki 74 sodbe v zadevi C-26/13 ugotovilo, da profesionalni sopogodbenik ni dolžan potrošnika le seznaniti s tveganjem temveč je potrebno tudi, da lahko potrošnik, zahvaljujoč informacijam, oceni potencialno pomembne ekonomske posledice, ki zanj izhajajo iz tečajnega tveganja, ki mu je bilo naloženo, in torej celotni strošek njegovega kredita?

- 5.3 Ali je treba šteti, da ni nepošten, torej da je ob upoštevanju ekonomskih posledic jasen in razumljiv pogodbeni pogoj, ki potrošniku nalaga breme tečajnega tveganja, ki je določen (kot splošni pogodbeni pogoj, ki ga profesionalni sopogodbenik uporablja in ni bil individualno izpogajan) na podlagi obveznosti informiranja, ki jo nujno splošno določa zakon, vendar izrecno ne določa, da 1) nihanja menjalnega tečaja nimajo zgornje omejitve; 2) je verjetnost nihanja menjalnega tečaja realna, torej da lahko do nje pride v času veljavnosti kreditne pogodbe; 3) se lahko zato znesek obrokov odplačil neomejeno poveča; 4) se lahko zaradi nihanja menjalnega tečaja neomejeno povečajo ne le obroki odplačil temveč tudi znesek dolgovane glavnice; 5) velikost možnih izgub ni omejena; 6) potrebni preventivni ukrepi imajo omejene učinke in zahtevajo stalno spremljanje; 7) profesionalni sopogodbenik ne prevzame obveznosti tega spremljanja; upošteva tudi to, da upoštevna nacionalna določba nalaga konkretizacijo tveganja v pisni obliki ne zgolj ugotovitev obstoja tveganja in njegovo naložitev, poleg tega pa je Sodišče Evropske unije v točki 74 sodbe v zadevi C-26/13 ugotovilo, da profesionalni sopogodbenik ni dolžan potrošnika le seznaniti s tveganjem temveč je potrebno tudi, da lahko potrošnik, zahvaljujoč informacijam, oceni potencialno pomembne ekonomske posledice, ki zanj izhajajo iz tečajnega tveganja, ki mu je bilo naloženo, in torej celotni strošek njegovega kredita?
- 5.4 Zlasti ob upoštevanju, da je možno oziroma se je to tudi zgodilo, da se je v nacionalni sodni praksi ali zakonodaji prišlo do sklepa, da je v primeru kreditov z devizno klavzulo potrošnik sklenil pogodbo za dolg v devizah, ker so bile obrestne mere v zadevnem obdobju bolj ugodne kot za kredite v forintih v zameno pa je v celoti prevzel tveganje učinkov nihanja menjalnega tečaja; ker je ravno tako možno oziroma je se je to tudi zgodilo, da se je v nacionalni sodni praksi ali zakonodaji prišlo do sklepa, da prenosa pogodbenih bremen na eno od strank po sklenitvi kreditne pogodbe —ki so vnaprej nepredvidljiva— ni mogoče oceniti v skladu z merili glede nepoštenosti, saj morajo razlogi za ničnost obstajati ob sklenitvi pogodbe; ob upoštevanju tudi tega, da zadevna nacionalna določba nalaga konkretizacijo tveganja v pisni obliki ne zgolj ugotovitev obstoja tveganja in njegovo naložitev, poleg tega pa je Sodišče Evropske unije v točki 74 sodbe v zadevi C-26/13 ugotovilo, da profesionalni sopogodbenik ni dolžan potrošnika le seznaniti s tveganjem, temveč mu mora omogočiti oceno tveganja: Ali je treba šteti, da ni nepošten, torej da je ob upoštevanju ekonomskih posledic jasen in razumljiv pogodbeni pogoj, ki potrošniku nalaga breme tečajnega tveganja, ki ga je (kot splošni pogodbeni pogoj, ki ni bil individualno izpogajan) profesionalni sopogodbenik določil in ga uporablja na podlagi obveznosti informiranja, ki jo nujno splošno določa zakon, vendar pa ta izrecno ne določa predvidene smeri nihanja menjalnega tečaja v času veljavnosti pogodbe (vsaj v njenem začetnem obdobju) niti njegovih minimalnih in/ali maksimalnih vrednosti (na primer na podlagi metode izračuna menjalnega tečaja forward in/ali načela paritete obrestnih mer — v skladu s katerim je za kredite z devizno klavzulo z visoko verjetnostjo mogoče predvideti, da bo ugodnost pri obrestnih merah, in sicer dejstvo, da je obrestna mera LIBOR [London Interbank Offered Rate] ali EURIBOR [Euro Interbank Offered Rate] nižja od obrestne mere BUBOR [Budapest Interbank Offered Rate] v zvezi z menjalnim tečajem za potrošnika predstavljala izgubo, saj se bo menjalni tečaj za izpolnitveno valuto poslabšal glede na menjalni tečaj obračunske valute —)?
- 5.5 Ali je treba šteti, da ni nepošten, torej da je ob upoštevanju ekonomskih posledic jasen in razumljiv pogodbeni pogoj, ki potrošniku nalaga breme tečajnega tveganja, ki je določen (kot splošni pogodbeni pogoj, ki ga profesionalni sopogodbenik uporablja in ni bil individualno izpogajan) na podlagi obveznosti informiranja, ki jo nujno splošno določa zakon, vendar izrecno ne določa natančno (na primer z vrednostno opredelitvijo z vrsto podatkov ali grafičnim prikazom preteklega menjalnega tečaja izpolnitvene valute in obračunske valute v času, ki vsaj ustreza obdobju veljavnosti pogodbe, ki jo je sklenil potrošnik) realnega tveganja za dolžnika, ki predvidljivo izhaja iz tega, da je potrošniku naloženo tečajno tveganje, upošteva tudi to, da zadevna nacionalna določba nalaga konkretizacijo tveganja v pisni obliki ne zgolj ugotovitev obstoja tveganja in njegovo naložitev, poleg tega pa je Sodišče Evropske unije v točki 74 sodbe v zadevi C-26/13 ugotovilo, da profesionalni sopogodbenik ni dolžan potrošnika le seznaniti s tveganjem temveč je potrebno tudi, da lahko potrošnik, zahvaljujoč informacijam, oceni potencialno pomembne ekonomske posledice, ki zanj izhajajo iz tečajnega tveganja, ki mu je bilo naloženo, in torej celotni strošek njegovega kredita?

- 5.6 Zlasti ob upoštevanju, da je možno oziroma se je to tudi zgodilo, da se je v nacionalni sodni praksi ali zakonodaji prišlo do sklepa, da je v primeru kreditov z devizno klavzulo potrošnik sklenil pogodbo za dolg v devizah, ker so bile obrestne mere v zadevnem obdobju bolj ugodne kot za kredite v forintih, v zameno pa je v celoti prevzel tveganje učinkov nihanja menjalnega tečaja; upošteva tudi to, da upoštevna nacionalna določba nalaga konkretizacijo tveganja v pisni obliki ne zgolj ugotovitev obstoja tveganja in njegovo naložitev, poleg tega pa je Sodišče Evropske unije v točki 74 sodbe v zadevi C-26/13 ugotovilo, da profesionalni sopogodbenik ni dolžan potrošnika le seznaniti s tveganjem temveč mu mora tudi omogočiti oceno tveganja: Ali je treba šteti, da ni nepošten, torej da je ob upoštevanju ekonomskih posledic jasen in razumljiv pogodbeni pogoji, ki potrošniku nalaga breme tečajnega tveganja, ki je določen (kot splošni pogodbeni pogoji, ki ga profesionalni sopogodbenik uporablja in ni bil individualno izpogajan) na podlagi obveznosti informiranja, ki jo nujno splošno določa zakon, vendar izrecno ne določa natančno (na primer izrecno in kvantificirano na podlagi preteklih podatkov za obdobje, ki je vsaj enako obdobju veljavnosti pogodbe, ki jo je sklenil potrošnik) zneska prednosti, ki predvidljivo izhajajo iz uporabe obrestne mere BUBOR za kredite v forintih in obrestne mere LIBOR ali EURIBOR v primeru kreditov z devizno klavzulo?
- 6) V zvezi s presojo poštenosti pogodbenega pogoja, ki potrošniku nalaga tečajno tveganje in ki je določen (kot splošni pogodbeni pogoji, ki ga profesionalni sopogodbenik uporablja in ni bil individualno izpogajan) na podlagi obveznosti informiranja, ki jo nujno splošno določa zakon: Kako je treba razdeliti dokazno breme med potrošnikom in profesionalnim sopogodbenikom za namene ugotovitve, ali je imel potrošnik priložnost, da se pred sklenitvijo kreditne pogodbe dejansko seznaní s spornim pogojem, ki ga nepreklicno zavezuje — člen 3(3) Direktive 93/13/EGS in točka 1 (i) Priloge k tej direktivi —?
7. Ali je treba šteti, da so za namene kreditnih pogodb z valutno klavzulo —torej za namene transakcij v zvezi s storitvami, katerih cena je vezana na gibanje menjalnega tečaja na finančnem trgu — kreditne institucije, ki sklepajo pogodbe s potrošnikom z uporabo svojega lastnega menjalnega tečaja za devize, profesionalni sopogodbeniki, ki ne nadzorujejo gibanja cen —točka 2(c) Priloge k Direktivi 93/13/EGS—?

⁽¹⁾ Direktiva Sveta 93/13/EGS z dne 5. aprila 1993 o nedovoljenih pogojih v potrošniških pogodbah (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 15, zvezek 2, str. 288).

Predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Županijski Sud u Zagrebu (Hrvaška) 18. maja 2017 – Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta/AY

(Zadeva C-268/17)

(2017/C 256/08)

Jezik postopka: hrvaščina

Predložitveno sodišče

Županijski Sud u Zagrebu

Stranki v postopku v glavni stvari

Tožilec: Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta

Obdolženec: AY

Vprašanja za predhodno odločanje

1. Ali je treba člen 4(3) Okvirnega sklepa 2002/584/PNZ razlagati tako, da se neuvredba kazenskega postopka za kaznivo dejanje, na katerem temelji evropski nalog za prijetje, ali ustavitev postopka nanaša samo na dejanje, na katerem temelji evropski nalog za prijetje, ali je treba to določbo razlagati tako, da se mora ta odločitev nanašati tudi na zahtevano osebo kot osumljenca/obdolženca v teh postopkih?